

Виходить у Львові
що дні (крім неділь і
гр. кат. субот) о 5-й
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ:
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

ПІСЬМА приймаються
лиш франковані.

РУКОПИСІ
звертаються лише на
окрім жадав і за вло-
женем оплати поштової.

РЕКЛЯМАЦІЇ
невзапечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

З цісарского ювілею.— Рада державна.— Нагли
суди в Празі. — Дискусія о заграницій полі-
тиці в італійській парламенті.

Найвища родина цісарська складала дnia
2 грудня чоловітній Цісареві з нагоди юви-
лею. В імені зібраної родини промовив Найбільший.
Архікнязь Франц Фердинанд, складаючи же-
лання з нагоди ювілею і висказуючи чувства
найглубшої любові і вірного а правдивого
привязання до особи Монарха. Дальше вказував
на числени докази ласки і опіки, якою Найбільший.
Пан все у веселих і сумних хвилях окружав
членів Найбільшого. Родини. Монарх подякував
в найсердечніших словах за желання, прийма-
ючи з радостию в серці впевнення вірного
привязання і любові.

На початку передвчерашнього засідання
парламенту повідомив през. Вайсірхнер пала-
ту про приняття цісарем депутатії та про по-
здоровлені і подяку цісаря, а дальше просив і
вговорював пос. Хоца (чеськ. рад.), щоби взяв
назад своє внесене на дословне відчитане впли-
вів, але пос. Хоц показав ся неуступчивим.

Тоді президент зарядив відчитати впливи при
кінці засідання і уділив голос пос. Адлерові
в справі бюджетової провізорії. В сій хвили
постала в палаті велика буря і крик. Пос.
Адлер (с. д.) заявив, що в пору національного
божевіля, хиткості правительства та в пору,
коли кат мус рішти національну борбу, оди
ноким захистом волі в парламент. Бесідник
протестує против наглих судів. Бесідник осу-
джує екесеси в Празі і в німецких містах.
Ще жадний народ не мав користі з кривди
другого народу. Молодіж повинна бути хороб-
рою, але с.-демократія не дастє собі накинуты
тактики молодих людей. — Дальше виступив
дуже остро против правительства, а особливо
 против ін. Шрайнера чеський посол Удржаль,
а в обороні правительства виступив німецький
посол Єгер, який доказував, що правительство
супротив забурень в Празі не могло інакше
поступати, як лиш завести нагі суди. — По
відчитаню впливів і інтерпеляцій президент
закрив засідане.

Вчерашнє засідане було ще більше бурли-
ве, як передвчера. Промавляли головно Чехи
против заведення наглих судів в Празі і против
бюджетової провізорії. Дискусії не скінчено і
на вчерашнім засідані і она буде вести ся
нині даліше.

Рівночасно з проголошенем наглих судів
в Празі видала дирекція поліції ще такі роз-
порядження: Заказує ся знов в найостріший
спосіб всяких зборів та всякі походи. Против
тих, хто не примінить ся до постанови влади,
виступить ся з цілою строгостю. Кождий го-
рожанин обов'язаний здергати ся від участі в
збирках населення та повинен в сім днів впли-
вати на членів рідні, челядь, торговельних по-
мічників і домівників та без потреби не випу-
скати їх на улиці особливо вечором. Всім за-
рядженням влади треба повинувати ся без най-
меншого опору.

Не вільно носити відзнаки стоваришень або
обносити чи вивішувати хоругви, з вітком хо-
ругов держави, або краю; не вільно демонстра-
ційно декорувати склепів та домів.

Брами домів та входи до публичних льо-
кальів і склепів мають бути безпроволочно за-
микані в разі опорожнювання улиць і площ, або
на вказів влади; хто переступає ті задржання,
о скілько розходить ся о учинок, за який карає
ся після постанови карного закону, буде кара-
ний гривною а евентуально арештом після ці-
сарського розпорядження з 20 грудня 1854 р. В.
з. д. 96.

Населене приняло оповіщене нагого пра-
ва загалом супокійно. Чеська праса подає уря-

17)

ПО БАЛКАНСКІМ ПІВОСТРОВІ.

(Після Гессе-Вартега, Колера і др.
зладив К. Вербенко).

(Дальше).

В Ілдіс-кіоску. — Служба султана
іого гарем. — Султан Абдул-Гамід
іого спосіб життя. — Селамлик і замах
на султана в 1905 р. — Байрам
в Ілдіс-кіоску.

Теперішній наслідник пророка, султан
Абдул-Гамід, мешкає постійно в палаті званій
Ілдіс-кіоском („зівіздинний двір“). Не треба
однакгадати, що то одна палата; ві, то мно-
жеество всіляких палат, будинків і касарень,
що творять про себе окреме місто, положене
далеко поза Перою на другім всхідно-
північнім кінці Константинополя на горбах
над Босфором. Місто се обведене мовби якої
кріпості високими мурами, до котрих приступу-
сте різке варта, мовби якої кріпости, котрій
загрожує ворог.

„Ілдіс“ вкриває своїми около 500 палата-
ми, двірками, кіосками, мошелями та касарнями,
своїми городами і парками кругло 150 гектарів
або 267 моргів і має 12.000 до 15.000 постійних
жителів, котрих одинокою задачею і роботою
є охороняти володітеля всіх віріх від
всего злого, ему служити і его забавляти.

Приступ до внутрі сего съятого міста есть
сподучений з так строгими усівіями, що треба
належати хиба до якогось заграниціного посоль-
ства або бути в особистих зносинах з якимсь
високим достойником турецким, щоби побороти
всі трудности, які стають на перешкоді такому
підприємству, котре в очах кожного музулмана
в Стамбулі есть просто шаленім і очай-
душним. Що, іноді й чудотворний „бакшіш“
може заступити того рода звязи і зносини, се
річ зовсім зрозуміла, бо то преці в Туреччині,
де люблять дуже „куку в руку“. Але навіть
хочби при помочи як найщедрішої заплати,
ледви чи звичайному чоловікові удало би ся
побачити падишаха зближка, око в око.

Але постійним жителям Ілдіс-кіоска жив-
ся там не зле. В пісарських кухнях варять,
печуть і смажать що дні на 30.000 осіб, бо
служба двірська висше і найвищої ранги має
право на харч не лише для власної особи, але
також і на певну скількість порцій для своїх
запрошених в гостину близьких приятелів.
Кава, конфітури і папіроси стоять впрочі
в необмежені скількості до розпорядності.
Кошти того харчунку обчислють 50.000 корон
денно, але се обчислене єсть скорше за низьке
як за високе. Отже видко з того, що так звичайна
в Туреччині біда і нужда належать до
річій, котрим приступ до Ілдіс-кіоску раз на
завсігди заборонений.

Годі тут вичисляти титули всіх достой-
ників, що належать до султанського двора; до-
сить буде хиба сказати, що єсть там перший
старший евнух — дуже впливова особа — ве-

ликий скарбник і скарбник цісарських приват-
них фондів, великий маршалок палатовий, стар-
ший майстер церемоній, двірський духовник,
єдин перший і десять „других“ приватних се-
рекретарів Єго Величества султана, один пер-
ший і трийцять „других“ прибочних лікарів,
безкощечне число т. зв. дворських або шамбеля-
нів і так даліше.

Досить значну частину жителів Ілдіс-кіоска
творить красний пол, бо наслідник пророка ро-
бить справді з князівською величавостю ужи-
ток з права наданого ему законами своїх вели-
ких предків вибирати собі більше числа „по-
друг життя“. Він має не менше лише 300 зако-
них жінок а до того ще й ту приятність, що
для тих „перел сераю“ держить лише 1500
служниць, самих дібраних красавиць. Кілько-
то треба гроши, щоби всі toti dами в кождім
часі удержати в добром гуморі, можна собі лег-
ко подумати.

Не малі суми їдуть також на удержані і
доповнені цісарською конюшні, бо хоч султан
слабий і від давна вже не може верхом їздити,
то все таки задля свого султанського достоїн-
ства мусить він держати що найменше 500 ко-
нів призначених для него під верх. Тоті коні,
дуже красні звіріта, самого арабського або чер-
кеского приховку, вибирають дуже старанно і
доглядають їх та пильнують як ока в годові.
Ціла їх служба есть така, що конюші в бoga-
тих уніформах ведуть їх за узdecчи за возом
султана, коли той після старого звичаю їде на
седамлик.

Пішою розтратою, которую може кождий,

дові комунікати без коментарів. До спокою взвіє остаточно й пос. Кльофа в своїм „Cesk i Slov-i“. Передвечера вечером явила ся у п. президента міністрів бар. Бінерта депутатия, зложена в бурмістра Праги Гроша, віцебурмістра Стиха та послів Уджала і Мастальки, домагаючи ся, щоб заряджене що до наглих судів відкликано та вироблено їй авдісію у Цісаря. Бар. Бінерт заявив, що наглі суди завів тілько з конечності, бо ось і дешеві в того дня сповіщають про розрухи в Королівських Виноградах та про конфлікт з поліцією. З тим вернула ческа депутатия домів, одержавши ще тільки від президента міністрів запевнення, що правительство не думав проглямати вимкового стану та спинить ся тілько на введенню наглих судів.

Тут треба згадати, що між тими обома вимковими зарядженими заходить велика різниця. Вимковий стан зносить цілий ряд конституційних постанов а іменно обмежує свободу праси, зборів і стоваришень та зносить недоторканість помешкань і листову тайну зн. зносить основні конституційні свободи. Заведена наглого права оцирає ся на повновласті, яку має правительство в 420 і 446 §§. картої процедури з 23 мая 1873 р. Заводить ся єго 1) в приводу злочинів бунту з § 3 з. р.; 2) коли в поодиноких або більше повітах змагаються в надзвичайно грізний спосіб морди, рабуники ї підпали або злочини публичного насила. Оголошене наглого права лучить ся з зачаровою кари смерти за злочин, в приводу яко го заведено наглі суди. Нагле право розтягає ся на сам злочин, співчину та всяку каригідну співучасть в нім. По заведенню єго права су довий трибунал першої інстанції урядує як наглий суд, зложений з чотирох судів, з по

між яких один є передсідателем. Суд сей одержує до розпорядимости потрібну військову асистенцію та ката з помічниками.

Перед наглий суд ставить ся тілько такі особи, яких скоплено in flagranti, або про яких можна надіяти ся, що доказ їхньої вини буде безпревідно переведений. Наглий суд в таж компетентний до осуджування військових осіб, які єму приділено. Ціле поступовання проти обжалованого має бути від початку до кінця переведене перед зібраним трибуналом, а по можности без перерви. Найдовше може поступовання тривати три дні. Коли обжалованого призначено одноголосно винуватим, то трибунал орієтє відразу також засуд смерті. Аж тоді, як би відстрашуючий примір кількох виконаних засудів смерті привернув спокій, може на глий суд задля важливих лагодячих обставин на менше винуватих накладати тільки кару тяжкої вязниці від п'яти до двадцяти літ. Таку саму кару визначає ся против малолітніх винуватців пізше 20-го року.

Проти присудів наглого суду нема ніякого правного средства; виконавя присуду не спинює також евентуально внесена просьба о помилуванні до монарха.

Присуд смерті виконує ся з правила в дві години по виголошенню присуду; тілько на виразне бажане засудженого можна єму дозволити на трету годину життя задля приготовлення на смерть.

Дня 1. грудня розпочала ся в італіянськім парламенті довго і нетерпеливо очікувана балканська розправа, яка мала прояснити становище Італії що до анексії Босні і Герцеговини. Та розправа важна тим, що Італія має великий вплив в Константинополі, Білгороді а найбільше в Чорногорі і коли би хотіла у-

жити там свого впливу, то дуже прислужилася би справі мира. Саля палати послів була заповнена, явилися різні амбасадори, між ними австро-угорський. Бувши секретар міністерства заграничних справ Фузінато поставив внесення, щоби палата одобрила загальну політику кабінету. Між іншими підніс він, що події на Балкані не випали в некористь Італії, особливо що до удержання рівноваги на Адрійському морі. Бесідник переконаний, що Австро Угорщина не зміряє до Егейського моря і кінчить бесіду візаніем, щоби парламент в інтересі мира висказав свою гадку, чи бажає держати ся до теперішнього напряму загальної політики і системи союзів.

Посол Барціля і полемізуває з передбісідником і заперечував, немов би держави, підписані на берлінськім договорі, уважали окупацію Босні і Герцеговини яко дефінітивну, бо ходило лише о поліційні зарядженні, яких виконані поручено Австро Угорщині. Доказував, що Фузінато боронив анексію більше, яв сам бар. Еренталь в делегаціях, відмовив варгості від кліканю австрійських войск з Сан-джаку і заявив, що предкладані уступства є користь Чорногори не єсть такими, яких може і мусить домагати ся Італія. Критикував з'їзд Тітоніогс з Ерентalem і заявив, що інший міністер заграничних справ Зобільо, жадав ви-нагороди від Австро Угорщини за побільшені території, та що листовно призначено за дефінітивну анексію Босні і Герцеговини відступлення Трентіна. Бесідник жадав над тим, що оборонці Австроїї представляють річ так, немов би то на Балкані нічо не змінило ся. Кінчить бесіду тим, що Тітоні не може дальше з успіхом вести політику тридержавного союза.

На слідуючім засіданню дня 2 с. м. пос. Галлі обговорював від'єні наслідки берлінського договору для Італії та заявив, що як остаточно єго розвяже ся, то сим знесе ся той стан, який 30 літ нарушував інтереси і достоїнство Італії. Дальше хвалив він проголошені независимої Болгарії і зауважав, що усунулася небезпечність, щоби Австроїя посунула ся по Сальонікі. Поручував також, щоби Італія поперла анексію Крети Грецією.

Пос. Валлі заявив, що рекомпензата предкладана Австро-Угорщиною в заміну за анексію Босні і Герцеговини є недостаточна. Відтак обговорював потрійний союз, вказуючи на єго відемні сторони. Але Італія повинна сповнювати обовязки альянта аж до переміни трактату. Відтак може бути союз відновлений на основі нових умов або можна буде зближити ся до Росії, Франції і Англії. До сего часу треба граници так скріпити, щоби Італія могла сама рішати про свою судьбу.

Пос. Бачелі боронив політику Тітоні'ого та заявив, що теперішнє положення Італії є лучше як по берлінським конгресам.

Пос. Сонніно заявив серед сучудовані в палаті, що перше попирає політику Тітоні'ого на основі єго заяв про добре відношенні Італії до інших держав і про повне порозуміння з Австро-Угорщиною що-до Балкану; тепер однаке мусить ствердити, що по з'їзді в Семерінгу, Дезіо і Зальцбурзі послідувало непов掌новання берлінського договору. Бесіда Тітоні'ого, в якій він старав ся ослабити значення анексії та заявив, що події на Балкані не заскочили єго нечайно — була груба похибка, наслідки якої дадуть ся відчути на міжнародній конференції, коли она взагалі відбудеться. Бесідник висловив вініци найбільшу симпатію турецькому ліберальному правительству, а відтак дораджував воєнні приготовлення, хоч

хто зайде до Ілдіс-кюску, добачити і занюхати, всть розтрати виконувана за помочию цьєї та іменно же рож, в просторіх городах Ілдіс кюска. Кажуть, що султан любить дуже рож і коли вийде на прохід до города, то стає майже перед кождим корчиком рож, щоби їм при дивити ся та налюбувати ся їх запахом. Тому то й не дивога, що султан Абдул Гамід любить так дуже конфітури з рож, котрі для того разом в чорною кавою і папіросами подають кожному гостеві, котрій зайде до Ілдіс-кюску.

Султан Абдул Гамід мимо множества своїх сторожів, слуг, коней, рож і жінок не єсть чоловіком, котрому можна би завидувати. Може то й не все правда, що говорять про єго трусливість і обаву запахів та про єго нічні проходи з револьверами в обох руках і про то, що він постриг якусь дитину, гадаючи, що якийсь убийник підсів на него і лагодить ся кинути з ногами на него; але хоч би то все була й відумка, то таки то правда, що султан межи своїми 10.000 вартівників і серед своїх кріпостних мурів грубих на 4 метри не має нігде жутика, де би міг спокійно і безжурно зложити свою голову на спочинок. В просторій Ілдісі палаті має він множество спалень а навіть єго найвірніші слуги не знають іноді, де він положив ся спочивати.

Але султан не спить ніколи довго, що найбільше переспить чотири або п'ять годин де в кутику скучений на отомані. Єго ад'ютанти мусять по найбільші часті вже досвідоми бути готові до служби та й єго секретарі мусять чекати на него, бо він диктує їм нераз безпереривно цілими годинами якісь закони, розпорядження і постанови всілякого роду. Треба бо знати, що султан мимо всеї обави перед замахом єсть неутомимим робітником, котрій звертає увагу навіть на найдрібніші речі і котрій уважає за свій съявтій обовязок керувати долею своїх 40 міліонів підданих в спосіб, який уважає за найвідвідніший.

Султан любить також добре і богато їсти і від того зачинає свою дневну роботу. Насамперед подають ему лімонаду і морожене, з чого він споживає значну скількість. Відтак слідує

сніданок, котре приготовляє єму турецький кухар з чотирнадцять справ, котрі для жолудка чоловіка, що звик жити після нашого звичаю, не конче були би відповідні, бо они по найбільшій часті лиш мішанина на всілякий спосіб приготовленого рижу, курят і барабанини. В кілька годин по тим обильним сніданку слідує обід, котрий султан споживає після турецького звичаю сидачи на дивані з підгненими під себе ногами. На обід подають знов юки шіс найціать страв. Межи поодинокими даними почиває султан лімонаду або чорну каву. Кави споживають взагалі на султанському дворі так велику скількість, що ніхто би тому не повіриз і для того в кухні, де варять каву, огонь через цілий день не вигасає.

Султан снідає і обідає завсідги сам один, але найвищий урядник від султанської кухні мусить насамперед в присутності другого урядника двірського коштувати кождій страві, заким єї понесуть султанові; аж тоді кладуть єї на полу мисок до замікання, запечатовують і виносять до палати. Роблять се для того, бо бояться ся, що султана хтось не строїв. Так само роблять і з напітками, призначеними для султанського двору. Алькогольних напітків султан не пе, лиш воду, которую водоноси носять в защепатаних бочках на плечах з керніці, котрої стереже варта як день так ніч.

Найбільшою розривкою султана Абдул Гаміда то музика. Він має й талант до музики і образував ся в ній, та ще й до віні любить посидіти годинку, дві при фортепіані, на котрім виграває найновіші композиції західно-європейських музиків. Та й оба найстарші сини Абдул Гаміда грають також знаменито на фортепіані а так само і одна з єго жінок, і для того можна справедливо сказати, що ся штука знайшла собі безпечне місце в палатах над Золотим Рогом. Султан був давніше великим противником вагнерівської музики, але як зачав єї вигравати, полюбив єї остаточно так, що єсть він єї найбільшим приклонником.

(Дальше буде).

О Г О Л О Ш Е Н Я.

Б—б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—Б—

Чи знаєте, що Сейм ухвалив, що кождий
мусить крити свої дахи огнегревальним мате-
риалом!!!! Тому то тепер

Пісок то гроші!

Я не обіцюю нікому, що заробить

3000 корон річно,

коли буде виробляти дахівку на моїй машині, бо
то було - би шахрайство, але заручити можу, що
буде мати дуже гарний дохід, наколи лише возьме
ся широ до праці. Не кличу рівно ж, що отворив-ем
величезне жерело доходів, авт ве кричу „свій до
свого!“ — лишень подаю до відомості, що доста
вляю добрі, тревалі, випробовані прускі машини і
всі урядження до виробу цементових дахівок, та
фарби, оліви і цемент по дуже дешевих цівах.

Всіляких інформацій в спріні заложеня фаб-
рики цементових дахівок уділаю дуже радо.

Іван Чуирей в Коломиї

ул. Крашевського ч. 9/Б.

Б—б—Б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—б—Б—Б—

Шкіряні вироби з російскої шкіри!

Пара чобіт з російскої шкіри висуваних
т.зв. „Штаперів“ що вистануть до ношевя
по 14, 15, 16, 17, 18,
19, 20, 22 і 24 корон.

Другий же рід таких же чобіт із російкої
шкіри, мягких, особливо придатних до но-
шения для жевщин і ді-
вчат, котрі вистарчать

до ношения по 10, 11 і 12 К. для школярів 7, 8, 9 і 10 К.
Третий же рід чобіт, з найлучшого юхту жовтого, для мужчин,
паріків по 14 і 16 К., для школярів чоботи з того ж

жовтого юхту по 6 і 7 К.
Четвертий же рід чобіт зимових з верха шкіра, а в середині
овече сукно, для мужчин по 14, 15 і 16 К.
Братя селяни і міщави! Не дайте ся ошукувати по ярмар-
ках і торгах, не купуйте тандети у жидів, памітайте на по-
словицю: Дешево мясо пси їдять! Жиди до тих ярмаркових
чобіт дають пашір на брензолі і як в них підете в болото, то
прийдете домів босо. Замовляючий повинен прислати 4 К
задатку і міру з ноги, скілько центиметрів довга а скілько
груба. Без задатку не висилається вікому.

Стефан Копач

Струтинь, п. Долина ад Стрий.

Інсерати

до

„Народної Часописи“
і Gazet-i Lwowsko-ї

принимає

**Агенція
днівників**

Ст. Соколовського

Львів, Пасаж

Гавсмана ч. 9.

Найдешевше можна купити лише

В А В К Ц И Й Н І Й Г а л и

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинності і все можливе до домового уладженя.

Порозумінє з провінцією писемно.

Вступ вільний цілий день.